

Velkommen til

DFFs 46. Landsmøde
den 28.-29. oktober 2004 i
Bella Center, København

Danske
Fjernvarmeværkers
Forening

Landsmøde

Velkommen til Bella Center

Copenhagen
Congress Center

Kære landsmødedeltager

I år er det Bella Center, København, som danner de fysiske rammer for DFFs 46. Landsmøde i dagene den 28.-29. oktober.

Hovedstaden bliver centrum for de mere end 1.500 landsmødedeltagere, som forventes at møde op for at være sammen med hele den danske fjernvarmesektor. Både for at udveksle erfaringer og hente ny viden og inspiration til det daglige arbejde og for at hygge sig med kolleger fra fjernvarmesektoren.

Der er sammensat et varieret fagligt program med udgangspunkt i aktuelle energispørgsmål, således at såvel politiske, administrative som tekniske emner behandles.

Den officielle åbning foretages af Københavns bys repræsentant, 2. næstformand i borgerrepræsentationen, Bente Frost, og af en repræsentant for energiselskaberne i Københavns området, borgmester Finn Aaberg, formand for VEKS.

Økonomi- og erhvervsminister Bendt Bendtsen vil efter den officielle åbning give en aktuel energipolitisk status, hvor det afgørende siden sidste landsmøde er det store energiforlig, der blev indgået den 29. marts 2004.

Herefter orienterer direktør Finn Lauritzen, om Konkurrencestyrelsens syn på effektivitet i fjernvarmesektoren og formand for Eltra, lektor Hans Schiøtt, giver sit bud på systemansvar og infrastrukturens betydning for fjernvarme. Landsmødets første

dag slutter med et indlæg af næstformanden i Folketingets Energipolitiske Udvalg, Anne Grete Holmsgaard, om de overordnede trends på det danske energimarked.

Torsdag aften lægges der op til afslappet, socialt samvær med festmiddag og underholdning af Jette Torp. Middagen foregår på Radisson SAS Scandinavia Hotel i København.

Landsmødets anden dag begynder med to sideløbende sessioner under hovedoverskrifterne moderne ledelsesværktøjer og mulig effektivisering af fjernvarmesystemet. Her vil der være lejlighed til at høre nærmere om emnerne "Bestyrelsens og ledelsens roller i fremtidens fjernvarmeværker", "Brug og misbrug af nøgletal", "Nye energibestemmelser i Bygningsreglementet" og "Nødvendige ændringer i fjernvarmedesignet".

Herefter fortsætter fællesmødet, og miljøøkonom Clemen Rasmussen fra Institut for Miljøvurdering vil redegøre for, hvordan man vurderer miljøøkonomi, og som afslutning på landsmødet causerer journalist, cand.polit. Frede Vestergaard over, hvorfor energien fylder så lidt i politikernes og mediernes verden.

Vi håber igen i år på stor opbakning til årets landsmøde og ser frem til nogle udbytterige og inspirerende dage sammen med landets fjernvarmefolk.

På gensyn i København

Uffe Bro, formand

Danske Fjernvarmeværkers Forening

...og velkommen til dette års træfpunktarrangement

Med i alt 64 træfpunkter og 3 stande vil der i år være rig lejlighed til at indhente gode tilbud og viden om de seneste produktnyheder inden for branchen. Træfpunkterne repræsenterer et bredt udsnit af leverandørvirksomhederne i branchen og er absolut et besøg værd.

Træfpunkterne er også stedet, hvor man i en hyggelig og god atmosfære kan mødes med kolleger og udveksle tanker og ideer over en kop kaffe.

FIF Marketing står bag arrangementet, og traditionen tro vil selskabets formand Tonny Hansen foretage den officielle åbning af udstillingsarealet torsdag kl. 10.00.

På gensyn ved træfpunkterne og standene i hal E!

DFFs 46. Landsmøde i København

Torsdag den 28. oktober 2004

Kl. 10.00   **Åbning af træfpunkter**
FIF Marketings formand Tonny Hansen, Hjørring

Kl. 12.00   **Frokost**

Kl. 13.00   **Velkomst og officiel åbning**
DFFs formand, advokat Uffe Bro
2. næstformand i Borgerrepræsentationen, afdelingsleder Bente Frost, København
Formand for VEKS, borgmester Finn Aaberg

Kl. 13.45   **Energipolitisk status**
Økonomi- og erhvervsminister Bendt Bendtsen

Økonomi- og erhvervsministeren vil give et overblik over de energipolitiske reformer, der er vedtaget i Folketinget, og som er ved at blive udmøntet. Derudover vil ministeren komme ind på de fremtidige perspektiver og udviklingsmuligheder for fjernvarmesektoren.

Kl. 14.15   **Pause**

Kl. 14.40   **Konkurrencestyrelsens syn på effektivitet i fjernvarmesektoren**
Direktør Finn Lauritzen, Konkurrencestyrelsen

Konkurrencestyrelsen har i de senere år sat kritisk lup på en række sektorer, som har det, som økonomer kalder "naturligt monopol". Det vil sige, at der kun er plads til en virksomhed på markedet, fordi produktionen er præget af stordriftsfordele. Mange af disse sektorer er bundet til netværk. Nu er turen kommet til fjernvarmen, som styrelsen mener både kan effektiviseres, så forbrugerne kan spare penge, ligesom der flere steder kan skabes konkurrence om varmeleverancerne. Er tiden kommet til, at fjernvarmesektoren kan liberaliseres, så den i højere grad end i dag bliver en erhvervssektor som alle andre?

Kl. 15.20   **Systemansvar og infrastrukturens betydning for fjernvarme**
Formand for Eltra, lektor Hans Schiøtt

Den ledningsbundne infrastruktur i Danmark består af fjernvarme, naturgas og el. De tre områder har historisk haft hver sin dagsorden styret af brancheinteresser og politisk regulering med udgangspunkt i miljøhensyn, brændselskriser og ressourcehensyn.

Ofte har elsektoren været bagstopper for de problemer - økonomiske, miljømæssige eller tekniske - som måtte opstå. Resultatet er blevet et elsystem, hvor over halvdelen af elproduktionen sker helt uafhængigt af behovet for el.

Elsektoren er blevet pålagt at aftage naturgas for at sikre DONG tilstrækkelig afsætning. Der er udbygget med et stort antal decentrale kraftvarmeværker uden skelen til projekternes økonomi, hvorved elproduktionen er blevet stærkt afhængig af varmebehovet. Høje gaspriser og hensynet til varmepriserne har ført til tvungent elafslag til høj betaling og dermed belastet elprisen. Elsektoren har herudover måttet indpasse store mængder vindkraft, som produceres uplanlagt og igen med tvungent afslag til høje priser.

Med liberaliseringen af energisektorerne er udfordringen nu at skabe et robust og effektivt energisystem, der både spiller fornuftigt sammen med vore omgivelser og lever op til de stigende nationale miljøkrav. Den forestående sammenlægning af systemansvarerne for el og naturgas giver et godt grundlag for at løfte den udfordring.

Kl. 16.00 Pause

Kl. 16.30 Overordnede trends på det danske energimarked

Næstformand i Folketingets Energipolitiske Udvalg, Anne Grete Holmsgaard

De spørgsmål, vi skal stille os selv handler ikke om, hvor vi vil skaffe vores varme og el fra i morgen. De handler om, hvor vi vil skaffe energiforsyningen fra om 10, 20, 50 år. De handler om, hvordan vi vil gøre det uden at efterlade et tiltagende klimaproblem til kommende unge generationer. Og de handler om, hvordan vi kan gøre vores viden om klimafaren, den billige olies begrænsede årmål, den stærke vækst i gigantlande som Kina og mangelen på energiforsyning i Afrika til en drivkraft i udviklingen af miljøvenlige energiteknologier. Markedsmekanismer er fortrinlige til mange ting. Men markedet "handler" kortsigtet, og det er et åbentlyst dilemma i forhold til energiinvesteringer, der nødvendigvis må være langsigtede.

Kl. 17.10 Mødeslut

Kl. 19.30 Middag på Radisson SAS Scandinavia Hotel, København

Fredag den 29. oktober 2004

Session A Moderne ledelsesværktøjer

Mødeleder: Værkchef Kirsten Sloth, Helsingør

Kl. 09.00 Bestyrelsens og ledelsens roller i fremtidens fjernvarmeværker

Adm. direktør Hans Hoier Nielsen, Affaldsregion Nord I/S

Fjernvarmesektoren, elsektoren, naturgassektoren og affaldssektoren har en række fælles kendetegn og rammebetingelser. Kendetegnende er blandt andet, at tidligere fokus på forsyningssikkerhed og driftssikkerhed afløses eller suppleres af fokus på økonomisk og driftsmæssig effektivitet. Midlerne som tages i anvendelse i Danmark, er både konkurrenceudsættelse og markedsføring samt benchmarking og prisovervågning.

Med udgangspunkt i specielt affaldssektoren og det fælleskommunale affaldsselskab Affaldsregion Nord I/S vil oplægget søge at identificere bestyrelsens og ledelsens roller i fremtidens nye forsyningsaktører, som ændrer karakter og form, og som står over for nye, store udfordringer.

Kl. 09.40 Brug og misbrug af nøgletal

Direktør Jørgen G. Jørgensen, DFF

I sportens verden er målsætning, måling og sammenligning drivkraft i udvikling, træning og konkurrencer. Princippet anvendes mange steder i erhvervslivet i form af benchmarking og kan i en vis udstrækning også overføres til fjernvarmeværket, hvor nøgletallene er et redskab til kontrol af målopfyldelse og en inspirationskilde i den fortsatte udvikling.

I indlægget vil der blive givet eksempler på, hvorledes nøgletal kan være en inspirator i fjernvarmeværkets drift, men også eksempler på, hvorfor nøgletal ikke er en endegyldig sandhed, og hvordan forkert brug af nøgletal kan føre til fejlagtige konklusioner.

Kl. 10.20 Pause

Session B Mulig effektivisering af fjernvarmesystemet

Mødeleder: Teknisk direktør Flemming Andersen, VEKS

Kl. 09.00 Nye energibestemmelser i Bygningsreglementet

Forskningschef Søren Aggerholm, By og Byg, Statens Byggeforskningsinstitut

I 2005 kommer der nye energibestemmelser i Bygningsreglementet, som stiller skærpede krav til bygningers samlede energiforbrug. De nye krav er en følge af EU-direktivet om Bygningers energimæssige ydeevne og energiredøgørelsens mål om en reduktion af energiforbruget i nybyggeriet på 25-30 %. Kravene udvides til at dække det samlede bygningsrelaterede energiforbrug, det vil sige ikke som hidtil blot netto rumopvarmningsbehovet inklusive ventilation, men også varmebehovet til varmt brugsvand, tab fra rør og beholdere, konverteringstab i individuelle kedler samt elforbrugene til fx pumper, kedelbrændere, ventilatorer og faste belyningsanlæg. I forbindelse med kravene er der udviklet en beregningsmetode, som kan bruges af projekterende og udførende til at eftervise, at kravene er opfyldt. Beregningsmetoden er i videst muligt omfang baseret på europæiske standarder. Som en følge af EU-direktivet skal nye bygninger også energimærkes. Dette forventes at komme til at foregå efter de samme principper, som Bygningsreglementet anvender. En anden nyhed i Bygningsreglementet er, at der fremover stilles mere direkte energikrav til eksisterende bygninger i forbindelse med større renovering.

Kl. 09.40 Nødvendige ændringer i fjernvarmedesignet

Rådgivende ingeniør Finn Bruus, Carl Bro

Udgangspunktet for indlægget er en generalisering af varmforsyningen i Danmark, hvor udviklingen med energibesparende tiltag siden 70'erne har medført fald i varmforsyningen for hver enkelt forbruger. De områder, der kan tilsluttes fjernvarmen, forudsiges i overskuelig fremtid at være enfamiliehuse eller i hvert fald lav bebyggelse. Disse faktorer tilsammen medfører faldende varmetæthed og bevirker en betydelig stigning i forholdet mellem distributionsomkostningerne og varmesalget.

På den anden side er der foregået en betydelig udvikling i fjernvarmerør, pumper, reguleringssystemer samt software til design af systemerne.

Den faldende varmetæthed på den ene side og udviklingen i fjernvarmekomponenter på den anden side har betydning for det optimale design af fjernvarmedistributionen.

Med udgangspunkt i resultaterne fra et EFP-projekt præsenteres retningslinier for design af rørsystemer, som rykker grænsen for fjernvarmens rækkevidde.

Kl. 10.20 Pause

Fælles afslutning:

Kl. 11.00 Hvordan vurderer man miljøøkonomi?

Miljøøkonom Clemen Rasmussen, Institut for Miljøvurdering

Økonomi- og Erhvervsministeriet er kommet med et idekatalog til effektivisering af fjernvarmesektoren. Idekataloget fokuserer på forslag til at realisere samfundsøkonomiske gevinster ved at skabe incitamenter til effektivisering af varmeværkerne. Målet med reguleringen er at introducere mere konkurrencelignende vilkår gennem trejdepartsadgang, frit forbrugsvalg og effektiviseringskrav. Det interessante spørgsmål er, om disse vilkår automatisk fører til samfundsøkonomiske gevinster?

Kl. 11.40 Causeri – Hvorfor fylder energien så lidt i politikernes og mediernes verden?

Journalist, cand.polit. Frede Vestergaard, Weekendavisen

Få andre politikker har så stor betydning for både samfundsøkonomien og den enkeltes privatøkonomi som energipolitikken, uden at vi til daglig tænker over det. Alligevel optræder den kun undertagelsesvis på den politiske og den medieskabte dagsorden. Er energispørgsmål for kedelige og for komplicerede, energiens organisationer for konfliktsky, politikerne for uinteresserede, eller hvad er årsagen? Et forsøg på et svar.

Kl. 12.30 Afslutning og frokost

DFFs 46. Landsmøde i København 28.-29. oktober 2004

Bella Center

Praktiske oplysninger

Sidste frist for tilmelding til landsmødet er fredag den 1. oktober 2004.
Folkevalgte og bestyrelsesmedlemmer tilmelder sig via varmeværkets tilmeldingsblanket.
Yderligere tilmeldingsblanketter kan rekvireres hos DFFs sekretariat på tlf. 76308000

Mødegebyrer

Medlemmer af DFF og FIF Marketing betaler 950 kr., øvrige 1.900 kr.
Festmiddag torsdag aften: 550 kr. Frokost torsdag 225 kr. Frokost fredag 225 kr.

